

הלכות שבת פרק ט

פרק ט

[יא] האופה

א.

האופה כגרוגרת חייב.

מעין המלאכה

אחד האופה את הפת, או המבשל את המאכל, או את הסמנין, או המחמם את המים, הכל מעין אחד הוא.

שיעור המחמם את המים - כדי לרחוץ בהן אבר קטן.

ושיעור מבשל סממנין - כדי שיהו ראויין לדבר שמבשלין אותן לו:

ב.

בישול בתולדת האור

הנותן ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל, ונתגלגלה, חייב, שהמבשל בתולדות האור כמבשל באור עצמה.

הדחת מליח

וכן, המדיח בחמין מליח הישן או קוליס האספנו, והוא דג דק ורך ביותר, הרי זה חייב, שהדחתו בחמין זה הוא גמור בישולן. וכן כל כיוצא בהן:

המפקיע את הביצה בבגד חם או בחול ובאבק דרכים שהן חמין מפני השמש, אף על פי שנצלית, פטור, שתולדת חמה אינה כתולדת האש, אבל גזרו עליהן מפני תולדות האור.

וכן, המבשל בחמי טיבריה וכיוצא בהן פטור.

המבשל על האור דבר שהיה מבושל כל צרכו, או דבר שאינו צריך בישול כלל, פטור:

אחד נתן את האור, ואחד נתן את העצים, ואחד נתן את הקדירה, ואחד נתן את המים, ואחד נתן את הבשר, ואחד נתן את התבלין, ובא אחר והגיס, כולן חייבין משום מבשל, שכל העושה דבר מצרכי בישול הרי זה מבשל. אבל אם שפת אחד את הקדירה תחילה, ובא אחר ונתן את המים, ובא אחר ונתן את הבשר, ובא אחר ונתן את התבלין, ובא אחר ונתן את האור, ובא אחר והגיס, שנים האחרונים בלבד חייבין משום מבשל:

הניח בשר על גבי גחלין, אם נצלה בו כגרוגרת, אפילו בשנים שלשה מקומות, חייב. לא נצלה בו כגרוגרת, אבל נתבשל כולו חצי בישול, חייב. נתבשל חצי בישול מצד אחד, פטור, עד שיהפך בו ויתבשל חצי בישול משני צדדיו. שכח והדביק פת בתנור בשבת, ונזכר, מותר לו לרדותה קודם שתאפה ויבוא לידי מלאכה:

המתיך אחד ממיני מתכות כל שהוא, או המחמם את המתכת עד שתיעשה גחלת, הרי זה תולדת מבשל.

וכן, הממסס את הדונג או את החלב או את הזפת והכופר והגפרית וכיוצא בהן, הרי זה תולדת מבשל.

וכן, המבשל כלי אדמה עד שייעשו חרש, חייב משום מבשל.

כללו של דבר, בין שריפה גוף קשה באש או שהקשה גוף רך, הרי זה חייב משום מבשל: